

בבית הדין המשמעתי לערעורים

באוניברסיטה תל אביב

המערער: *****

באמצעות בא כוחו, עו"ד שחר קונפורטי

נגד

המשיבה: אוניברסיטת תל אביב

באמצעות בא כוחה, עו"ד ירון זהבי

פסק דין

מונה בפנינו ערעור על החלטת הממונה על המשמעת בתיק ד/62/2020 מיום 30.12.2020 בעניינו של המשיב, תלמיד הפקולטה להנדסה. המקרה עוסק בבחינה מקוונת אשר העלה חשד לכוונתו של המערער להסתייע באדם אחר לצורך פתרון הבחינה, דבר שאסור בתכלית האיסור. בית הדין, לאחר שבחן את סרטון הבחינה ושמע את עדותו וחקירתו של המערער, קבע שיש להרשיעו בעבירות הפרת הוראות והונאה, תוך שהוא מענישו (בגזר דין שניתן ביום 28.12.2020) בפסילת קורס, הרחקה על תנאי והרחקה בפועל של שנתיים.

המערער טוען כי יש לזכותו משום שלדבריו לא הוכח מעל לכל ספק סביר כי התנהג באופן שמגבש את עבירת הונאה בבחינה. לטענתו, התנהגותו (ובכלל זה השיחה שנתפס שהוא מנהל עם אדם אחר שנכח בקרבנו בעת הבחינה) נובעת מרצונו לעזור לאמו שסבלה מקושי רפואי בהול ולא מתוך כוונה לשפר את סיכויי הצלחתו בבחינה באופן פסול. עוד הוא טוען כי נפל פגם בבירור האמת כאשר עדים מרכזיים לצורך הוכחת ההונאה—המתרגל של הקורס שצפה בבחינה בזמן אמת ואמו של המערער שנכחה בבית בו נעשתה הבחינה—לא העידו בדיון שנערך בפני בית הדין. עוד טוען המערער כי עונש של שתי שנות ההרחקה, אשר מועד סיומו הוא סמסטר ב' בשנה"ל תשפ"ג, הוא בפועל עונש של שתיים וחצי שנים. זאת משום שחזרה בסמסטר ב' של השנה הרביעית, זו השנה אליה המערער אמור להצטרף לאחר ריצוי העונש, כוללת פרויקט שנתי אותו נדרשים התלמידים להתחיל כבר בסמסטר א' לאותה שנה. מכאן נובע שלאחר ריצוי עונשו יאלץ להמתין לתחילת שנה"ל תשפ"ד כדי לקחת חלק בפרויקט שנה ד'.

המשיבה מבקשת לדחות את טענות המערער כולן אך מוכנה היא להקל עם עונשו ככל שהדבר נחוץ לצורך מניעת הקפאתו למשך סמסטר נוסף בטרם יוכל לקחת חלק בפרויקט שנה ד'. המשיבה מדגישה כי בית הדין דחה את גרסת המערער ביחס להתנהגותו בעת הבחינה וכי קביעה זו נסמכת על הראיות המרכזיות בתיק: קטעים מסוימים בסרטון הבחינה בו נראה (ולפרקים גם נשמע) המערער שהוא נוהג באופן הנתפס כמבסס את עבירת ההונאה בבחינה (בהתאם לאמור בסעיף 29.3 לתקנון המשמעת האוניברסיטאי).

לאחר שבחנו את טענות הצדדים כפי שהועלו על הכתב והושמעו בדיון בעל פה באנו לידי מסקנה שיש לדחות הערעור ביחס להכרעת הדין ולקבלו ביחס לעונש ההרחקה בפועל שהושת על המערער, כפי שיפורט להלן.

הרשעתו של המערער בעבירת הפרת הוראות התבססה, בין היתר, על הודאתו. לא ראינו טעם להתעלם מהודאה זו. הרשעתו בעבירת הונאה בבחינה התבססה על צפייה בסרטון הבחינה, על עדותו בפני בית הדין ועל חקירתו הנגדית בידי

בא כוח המשיבה. על בסיס כל אלה קבע בית הדין כי התנהגותו מגבשת כוונה להונות בבחינה. בנוסף, בית הדין מצא כי גרסתו של המערער, לפיה התנהגותו המחשידה בזמן הבחינה נובעת מרצונו לסייע לאמו, אינה מתיישבת עם חילופי הדברים שנשמעו בסרטון ועם אופן התנהלותו בשלבים מסויימים של הבחינה (כגון הדיבור המוסווה בתנועות לעיסת אוכל). ככלל, ערכאת ערעור אינה מתערבת בממצאי מהימנות ובקביעות עובדתיות. לא מצאנו טעם לחרוג מן הכלל במקרה זה.

טענתו של המערער בדבר פגמים שנפלו באי העדת אמו ומתרגל הקורס לא משנים ממסקנה זו. ראשית, ההחלטה שלא להביא את אמו לדיון כעדה היתה של המערער. שנית, אי זימון המתרגל להעיד על המתרחש בסרטון הבחינה אינו יכול לשנות את מה שניתן לראות מצפיה ישירה בסרטון במקרה זה. המערער אף לא הצליח לשכנענו שלעדות המתרגל ולעדות אמו ערך ראייתי מוסף, כך שללא עדותם יתקשה בית הדין להסיק מסקנות נכונות באשר להתנהגות המערער בזמן הבחינה.

לבסוף, מצאנו לנכון לקצר את עונשו של המערער כך שיוכל לשוב ללימודי שנה ד' כבר בסמסטר א' של שנה"ל תשפ"ג (במקום בסמסטר ב' של אותה שנה). השיקול בדבר קיומו של פרוייקט שנתי—כזה שניתן להתחילו בסמסטר א' בלבד—לא עמד לנגד עיניו של בית הדין בעת שגזר את דינו של המערער. משמעות הדברים היא כי בעוד שלהלכה בית הדין גזר על המערער הרחקה בפועל לשנתיים, העונש למעשה מגיע לכדי שנתיים וחצי. בנסיבות העניין אנו סוברים כי אין זה ראוי לאשרר תוצאה שאליה בית הדין כלל לא כיוון. לזאת נוסיף כי בא כוח המשיבה מסר שלאוניברסיטה מדיניות של התחשבות באילוצים אקדמיים מעיין אלה לצורך ההחלטה על העונש שהיא מבקשת להטיל במקרים המתאימים. משאלה הם פני הדברים, עונש ההרחקה בפועל יעמוד על שנה וחצי (ותחילתו בסמסטר ב' תשפ"א). המערער בחר להמיר חצי שנת הרחקה בעבודות שירות (כפי שנקבע בגזר הדין). המרה זו, כך נמסר לנו בדיון בערעור, מבוצעת בסמסטר ב' תשפ"א כך שלאחר ביצוען תיוותר למערער שנת הרחקה אחת (תשפ"ב) אשר עם סיומה יהיה רשאי לחזור ללימודים מלאים. יתר סעיפי הענישה נותרו בעינם.

ניתן היום, 13.4.2021, בהעדר הצדדים.

חבר בית הדין

שאול רוזן

יו"ר בית הדין

פרופ' אביחי דורפמן

חברת בית הדין

פרופ' הדס מנדל